

forskellige Foreninger Billeder af deres Bygninger, Beretninger om deres Virksomhed ligger nedenunder. Undertiden hele Værker, smukt indbundne, lænkede til Bordene. Undertiden Smaahæfter og Annoncer, beregnede paa at blive tagne med af Publikum. Flere Assuranceselskaber giver saaledes et smukt Kort over Udstillingen med deres Adresse paa.

Her findes den internationale Fredsforenings Udstilling, der omfatter Literatur, Vaaben, ældre og nye Kugler. Der findes Billeder o. m. m. Krupp har en Miniatur-Udgave af et Rekonvalescenthjem. Madame Vincent af L'Egalité udstiller en halv Sneg Bind Avisudklip om Kvindesagen, o. s. v. o. s. v.

Alle Kongresser bliver dog ikke holdte her. Kunstnerne holder deres paa Kunstakademiet. Flere holdes i Universitetets Sale, eller i de mange store Skoler, der nu staar tomme i Ferien.

Ada Frederiksen.

Menneskets Udvikling.

Vi bringer her i Udtog et Kapitel af Henry Drummonds Bog om Menneskets Udviklingsgang. Efter en beaanded Fremstilling af Menneskets Tilbliven og Vækst kommer han i det tredje sidste Kapitel til Moderen, derefter til Faderen og viser tilsidst, hvorledes endelig det guddommelige har sejret og skal sejre over det dyriske. Vi indskrænker os til at gengive, hvad der handler om Moderen.

I.

Er det for meget sagt, at den organiske Naturs højeste Maal var at frembringe Mødre? Spørg Zoologen, hvad Naturen, set fra et rent videnskabeligt Standpunkt, først og fremmest tragtete efter, og han maa svare: Pattedyr — Mødre. I samme Forstand som en Fabrik forarbejder Lokomotiver eller Ure, er Naturens Maskineri anlagt paa at fabrikere Mødre. Dette, at hele Plante- og Dyreriget synes at have stillet sig eet Maal, nemlig at skabe en Familie, som selv Naturforskeren har maattet kalde Pattedyr, er en Sandhed, som ingen menneskelig Moder kan betragte uden Ærefrygt, ingen Mand gøre sig klar uden forøget Ærbødighed for Kvinden og forøget Tro paa et højere Formaal i Naturen.

Den Omsorg for andre, hvorfra Navnet Pattedyr stammer, og som ogsaa i dem naar sin skønneste Udfoldelse, er dog til Stede i Naturen næsten fra Livets Begyndelse. Fra de moderløse Cryptogamer gaar vi over til en Antydning af Moderen i det blomstrende Træ. Majsommeligt frembringer det et Frø, en Nød eller Frugt, og med uendelig Forsigtighed forsyner det Spiren med Skal paa Skal af beskyttende Materiale og omgiver det rigeligt med Foder til fremtidigt Forbrug. Saa vigtig en Rolle spiller denne Forsorg i Træets Liv, at Botanikeren ligesaa vel som Zoolo-

gen stiller Moderplanten øverst i sit videnskabelige System.

Gaar vi over til Dyreriget, finder vi en stadig voksende Omhu for Afkommet. Alle lavtstaaende Dyr er forældreløse, de ved hverken af Hjem eller Pleje at sige. Jorden er deres eneste Moder, eller ogsaa det ugæstfri Hav. De vaagner til et Liv i Ensomhed og Lidenskabelighed og er kun paaagtede af dem, der tragter dem efter Livet. Men naar vi stiger opad mod Dyrerigets Højder, ser vi den beskyttende Moderomsorg aabenbare sig. Det er vanskeligt at paapege netop hvor og hvornaar. At det ikke sker paa en Gang, og at der er en lang, gradvis Udvikling af denne Egenskab ligger klart for Dagen. Det er kun undtagelsesvis, vi i den lavere Natur finder nogen Omhu for Afkommet. Hvad vi finder, og det under tiden til mærkværdig Fuldkommenhed, er Omsorgen for Æg, men dette er vidt forskelligt fra Kærlighed til Afkommet. Sagen er, at Naturen i de tidligste Tider dannede Dyrene saaledes, at de ikke behøvede Mødre. Fra det Øjeblik, de var fødte, passede de sig selv og var fuldkomne i Stand til at undvære Hjælp. I de Tider vilde Mødre have været overflødige. Børn i de Dage var i Grunden slet ikke Børn; de var kun Afkom — kom af og deserterede fra Hjemmet. Med et Spring var de ude i Livet paa deres egen Boldgade, og de, der bragte dem til Verden, saa dem ikke mere. Denne tidlige Verden var derfor i Millioner og Millioner Aar en tom og ukærlig Verden, en Verden uden Børn og uden Mødre. Det er godt at gøre sig klart, hvor hjerteløs Naturen var, indtil disse kom ind i den.

I de lavere Regioner er det Reglen, at Moderen aldrig ser sit Barn. Vestindiens Landkrabber vandrer fra deres Hjem i Bjergene en Gang om Aaret i Procession til Havet og overgiver deres Æg til Bølgerne og drager saa tilbage igen. Gravebiller lægger sine skøre Kapsler i Aadslet af en Fugl eller en Mus, graver det hele ned i Jorden og overlader det til sin Skæbne. Myriader af andre Skabninger kommer først ind i Verden, efter at deres Moder er gaaet ud af den, og saaledes er det anordnet. I disse Tilfælde mangler det alligevel ikke paa Omsorg. Tvertimod viser der sig en storartet Omhu for Ægget — for at det kommer paa rette Sted, til rette Tid, forvaret mod Vind og Vejr, beskyttet mod Fjender og forsynet med Føde for det første Behov. Sommerfuglen lægger sine Æg paa det Blad, Kaalormen holder mest af, og paa Undersiden af Bladet, hvor den vil være mindst udsat — en Kendsgerning, der paa en følelig Maade belyser den væsentlige Forskel mellem Moderskab og Moderlighed. Moderskab viser sig som ren fysisk Omsorg her i sin største Fuldkommenhed. Alt, der kan gøres for Ægget, bliver gjort. Men der er dog ingen Moderlighed til Stede, det er endog en ren Umulighed. Kunde en Sommerfugl leve, til Ægget var udruget, hvad den ikke gør, vilde den ikke se nogen Sommerfugl komme ud deraf, ingen Lignelse af sig selv, men en jordbunden

Kaalorm. Om den aldrig saa gerne vilde anerkende den som sit eget Kød og Blod, kan den aldeles ikke optræde som Moder. Dens Bygning er saa forskellig, at den ikke kunde made Ormen, selv om denne sultede; den kunde ikke frelse den for Fare og ikke være den til ringeste Nytte i nogensomhelst Retning. Her er det tydeligt, at Naturen ikke har haft i Sinde at fuldkommengøre det moderlige Instinkt. Og det tragiske i Situationen er, at samme Dag, hun skulde begynde at øve sit Moderkald, maa hun forlade Verden.

Foruden Afkomets tidlige Modenhed er der en anden Grund til, at der ikke er nogen Brug for en Artikel som Forældre. Der er en saa forskrækkelig Mængde af disse smaa Væsner, at det næppe er Umaagen værd at sørge for dem.

Der var i denne Sparen paa Moderbesvær i Naturen en fuldstændig Mangel paa Moderskab. Med Børn som disse var der ingen Aarsag til at dyrke Moderlighed. Der var ikke Tid til at elske, ingen Lejlighed til at elske, ingen Gjenstand at elske. Vi standser netop ved det kritiske Punkt, da Omsorgen skulde virke tilbage paa Moderen.

Førend Moderkærlighed kan udvikle sig fra denne første Omhu; førend Kærlighed kan blive en Nødvendighed, maa Naturen forandre Taktik. Idet mindste fire store Forandringer maa indføres i dens Program. Først maa den sørge for, at færre Individuer fødes ad Gangen. Dernæst maa den forsyne disse med en saadan udyortes Skikkelse, at Mødrene vil kendes ved dem. For det tredje maa den i Stedet for at give dem den legemlige Fuldkommenhed, der sætter dem i Stand til at gaa ud i Livet i det Øjeblik de bliver til, gøre dem hjælpeløse, saa at de en Tid maa blive hos Moderen, hvis de i det Hele skal leve; og endelig maa hun være saaledes beskaffen, at hun bliver hos dem, at de paa en Maade bliver fysisk nødvendige for hende og tvinger hende til at give sig af med dem. Disse fire Formaal finder vi udførte indtil de yderste Detaljer. En Moder gaar ligesom gennem fire Processer. Hun maa, som naar et kulørt Billede laves, trykkes over fire Gange, hver Kulør lægger noget til Virkningen. Lad os se, hvorledes dette gaar til, hvorledes Kvinden — den vilde Kvinde — blev den omhyggelige, vagtsomme Plejemoder og steg fra det blotte Kvindekøn til den mest udviklede Moderkærlighed.

Marie Monrad.

Breve fra udenbys Venner.

I.

Fru Redaktør.

De skal ret have Tak, fordi De vilde give mig Anledning til at klare for mig over for Frk. Hansen, som jeg ingenlunde vilde fornærme lige saa lidt som de andre Damer af Kvindernes Bygning. Jeg ved nok, at Frk. Hansen har været Dansk Kvindesamfunds Repræsentant i det Selskab

siden i Fjor; og vi er glade ved at have saa dygtig og brav en Kvinde paa den Plads og ønsker ikke nogen anden i hendes Sted. Men om vi saa fik hundrede Repræsentanter, maatte vi dog selv have Lov at dømme og kritisere. Naar vore Mænd har valgt en Repræsentant til Rigsdagen, er de først rigtig vaagne og følger med i Aviserne og giver ogsaa selv deres Besyv med af og til. Min Mening er nu, at Kvinderne maa hellere kritisere hinanden indbyrdes, end at Mændene skal le ad dem — fejlfri er jo ingen. Hvad det aarlige Regnskab angaar, saa var det, om jeg ikke husker fejl, et Løfte fra den Tid, før Frk. Hansen kom til, som hun maaske ikke kender. Man siger jo, at et Ord er et Ord, og man skulde nødigt kunne sige, at en Kvinde er — kun en Kvinde. Og jeg synes da ogsaa nok, der kunde blive saa meget ud af de 17000 Kr., at der kunde trykkes et Par Sider i et Kvindeblad, selv om Bladet skulde have lidt for det.

Hvad de nye Ansigter angaar, saa skulde det ikke være en Stikpille til Frk. Hansen. Hun har da i alt Fald været med til et af vore Fællesmøder, og hun gav ogsaa god Besked med sit Brev sidste Gang. Men jeg synes nok, at de københavnske Damer skulde ikke være for stolte, naar de vil vinde os Landboere, til at komme over til os en Gang imellem. De skal ikke være bange for Omkostningerne, da vi altid plejer at betale Rejsen for vore Foredragsholdere og endda at give dem en lille Skilling med i Lommen hjem. Det er godt, som Frk. Hansen siger, at de kvindelige Foreninger skal være med at stemme paa Styrelsen, rigtig som det skal være. Men vi er jo ikke Barndomsveninder med de Damer, og vi vilde gerne vide lidt mere om dem end netop deres Navne.

Hvad Frk. Hansen siger om Dansk Kvindesamfund og Ungdommen, der ikke har kendt de gamle Dage, finder jeg, er kønt sagt, og der kan vist ogsaa være noget i, at de unge gerne skulde frem nu. Men mon det egentlig er de gamles Skyld, at de ikke kommer det? Dersom de unge vilde komme, lige som den unge Viking i Bjørnsøns Digt, og vise, at de var de stærkeste og de ivrigste, saa vilde nok de gamle blive nødt til at takke af og at sige Ja, naar de unge spurgte: Faar jeg saa Lov? Det tror i alt Fald

Deres ærbødige
Landbokvinde.

II.

Flittige Kvinder!

Naar jeg bruger dette som Overskrift, da er det egentlig ikke for at ræsonnere over de Kvinder, som er flittige; men jeg vilde gerne have Lov til at sige et Par Ord til de Kvinder, som over Hjemmets Travlhed ofte glemmer den store Verden uden omkring dem. Der er mange Kvinder, som godt kunde faa Tid til at udrette noget godt uden for Hjemmets fire Vægge — bare de havde Interesse derfor.

Der er mange Maader at hjælpe paa: Man kan fjerne et Onde; men man kan ogsaa forebygge det. Det

Skolen paa Tjasnaia Poliana.

Af
Grev Leo Tolstøi.

Oversat fra Fransk af Helga Westergaard.
V.

Men lad os nu komme tilbage til den daglige Undervisning. Hen imod Kl. 2 om Eftermiddagen løber Børnene forsultne hjem. Trods deres Sult bliver de imidlertid endnu nogle Minutter for at faa deres Karakterer at vide.

Disse Karakterer er de meget optagne af, skønt de slet ikke medfører nogen Rang.

„Jeg har faaet 5*) med Kryds, og Olhuehka et stort Null!“
„Og jeg har faaet 4,“ raaber en anden.

Det er for Børnenes egen Skyld, at Karaktererne gives, for at de der ved kan faa en Værdsættelse af deres Arbejde, og de lægger aldrig nogen Misfornøjelse for Dagen, uden hvis denne Værdsættelse er uretfærdig. Ve den Lærer, som ikke har lagt Mærke til en Elevs Flid og derfor giver ham mindre, end han fortjener! Barnet holder ikke op at pløge ham og tudskraaler, hvis det ikke lykkes det at faa Karakteren forandret.

De daarligere, men fortjente Karakterer bliver dog bestaaende trods al Indsigelse. Karaktererne er imidlertid en Levning fra tidligere Tider, og de begynder af sig selv at gaa af Brug.

Naar Børnene kommer tilbage til Skolen om Eftermiddagen, samler de

sig ligesom om Morgenens og venter paa Læreren. For det meste har de saa Bibelhistorie eller Russisk, og alle Klasserne er samlede.

Denne Time begynder i Almindelighed i Tasmørket. Læreren staar eller sidder midt i Stuen, og alle Børnene ordner sig amfiteatraliske om ham, nogle paa Bænkene, nogle paa Bordene og andre i Vindueskarmene.

Over alle Aftentimerne, og især over den første, er der, i Modsætning til Morgentimerne, et særegent Præg af Stillehed og Poesi.

Kom hen i Skolen i Tasmørket. Du ser ikke Lys i Vinduerne; alt er roligt. Sneen paa Trappetrinene, en svag og dump Mumlen, en Bevægelse bag Døren, en Dreng, som med Haanden paa Rækværket tager to Trin ad Gangen, idet han gaar op ad Trappen, er de eneste Vidnesbyrd om, at Eleverne er til Stede. Gaa ind i Skolestuen. Det er næsten ganske mørkt bag de opfrosne Ruder; de ældste og bedste Elever, som af Kammeraterne

er skubbet helt hen til Læreren, hænger ved hans Læber, idet de holder deres smaa Hoveder i Vejret. Den lille Pige fra Gaarden, der altid sidder paa et højt Bord, ser med det opmærksomme Udtryk i Ansigtet ud, som om hun vilde sluge hvert Ord.

Lidt længere borte sidder de mindre gode Elever, bagest de mindste; disse sidste hører opmærksomt efter, ja, endog med rynket Pande, i samme Stilling som de store; men trods al deres Opmærksomhed ved de godt, at de ikke vil kunne svare, skønt de bevarer mangt og meget i deres Hukommelse. En eller anden støtter sig paa sin Sidemands Skulder eller staar oprejst paa et Bord. Undertiden kan ogsaa et Barn, der har trukket sig tilbage i Massen bag ved en Ryg, være i Færd med at kradsse Figurer paa denne Ryg med sine Negle.

Naar Læreren begynder paa en ny Fortælling, lytter alle forundrede til. Ved en Gentagelse af noget hø-

*) I Rusland er 5 bedste Karakter.